

EXPUNERE DE MOTIVE

Titlul actului normativ

Lege pentru aprobarea Ordonanței Guvernului privind efectuarea Recensământului Populației și al Locuințelor din România în anul 2011.

Motivul emiterii actului normativ

a) Cercetările statistice totale de interes național de tipul recensământului populației și ale locuințelor (RPL) se aprobă în conformitate cu prevederile art. 13 din Ordonanța Guvernului nr.9/1992 privind organizarea statisticii oficiale, republicată, cu modificările și completările ulterioare. În acest scop, Guvernul este abilitat, potrivit dispozițiilor art. 1 pct. VIII din Legea nr. 266/2007, să emită în acest sens o ordonanță.

b) Recensământul populației și al locuințelor este o cercetare statistică de mare volum și complexitate, care necesită organizarea și derularea unor activități pregătitoare cu cel puțin trei ani înainte de data desfășurării propriu-zise a RPL, cu implicarea diferitelor structuri ale administrației centrale și locale (ministere, prefecturi, consilii locale, primării etc.).

c) Cadrul legal pentru organizarea și realizarea recensământului populației și al locuințelor reglementează:

- sfera de cuprindere a recensământului populației și al locuințelor;
- perioada în care se va efectua acesta;
- constituirea și atribuțiile Comisiei Centrale pentru Recensământul Populației și al Locuințelor;
- constituirea Secretariatului tehnic al Comisiei Centrale pentru Recensământul Populației și al Locuințelor.

d) Scopul principal al recensământului este acela de a oferi informații esențiale și de calitate pentru fundamentarea politicilor guvernamentale în domeniul economic și social, al populației și dezvoltării umane, informații care nu pot fi obținute din alte surse administrative.

e) Obiectivul de bază al recensământului populației și al locuințelor este de a asigura:

- datele statistice pentru caracterizarea schimbărilor produse în numărul și structura populației, a gospodăriilor și locuințelor, a resurselor și forței de muncă;
- o bază riguroasă pentru calculele intercensitare în domeniul demografic și al forței de muncă;
- informațiile pentru construirea unei baze de sondaj necesare proiectării și realizării cercetărilor selective în gospodăriile populației pentru caracterizarea nivelului de trai și a condițiilor de locuit, a ocupării forței de muncă, a șomajului și a altor aspecte ale vieții sociale.

f) Recomandările Organizației Națiunilor Unite (ONU), Comisiei Economice a Națiunilor Unite pentru Europa (UNECE) și Oficiului de Statistică al Comunităților Europene (EUROSTAT) în domeniu prevăd ca țările să efectueze recensăminte cel puțin o dată la 10 ani, fiind stabilit ca an de referință, anul 2011.

1.1. Descrierea situației actuale

În România există o bogată experiență în efectuarea recensămintelor. Acestea s-au succedat la intervale diferite de timp, în funcție de situația economică și politică, dar și de recomandările internaționale în domeniu: 1899, 1912, 1930, 1941, 1948, 1956, 1966, 1977 și 1992. Ultimul recensământ al populației și al locuințelor a fost efectuat în luna martie 2002.

UNECE și EUROSTAT, prin propunerile de reglementări avansate spre adoptare Parlamentului European și Consiliului Europei referitoare la runda 2010 a recensămintelor populației și ale locuințelor, solicită statelor membre să colecteze informații referitoare la populația și locuințele din întregul spațiu al Uniunii Europene. Realizat cu respectarea standardelor în vigoare ale organismelor de specialitate, recensământul va furniza date comparabile la nivel internațional.

II.2 Schimbări preconizate

Recensământul populației și al locuințelor va aduce un plus de informații prin includerea în programul de înregistrare a unor indicatori noi referitori la caracteristicile demografice, de migrație, economice și clădiri, astfel încât programul de prezentare și publicare a rezultatelor să răspundă cerințelor de informare ale utilizatorilor interni și internaționali.

Programul de înregistrare al RPL 2011 va asigura în cea mai mare parte comparația cu recensământul anterior, luându-se în considerare recomandările internaționale în domeniu privind unele caracteristici fundamentale sau opționale.

Pentru prima dată EU stabilește prin regulament anul de referință și principalele caracteristici, ceea ce conferă un cadru unitar și comparabil pentru toate statele Uniunii Europene.

Pentru prima dată, la recensământ vor fi utilizate hărți digitale în vederea sectorizării teritoriului în unități de recensare, pentru estimarea bugetului necesar și pentru organizarea și efectuarea operațiunilor de colectare a informațiilor. Suportul geografic va adăuga noi dimensiuni și asupra analizei datelor pentru arii geografice mici și a diseminării informațiilor în coordonate geografice.

Totodată, pentru organizarea activităților de înregistrare, pentru estimarea și planificarea bugetului și pentru verificarea exhaustivității înregistrării persoanelor, vor fi utilizate și informații din Registrul de Evidență Informatizată a Persoanei.

II.3. Alte informații

Recensământul populației și al locuințelor este cea mai importantă cercetare statistică din domeniul social, prezentând avantaje evidente față de alte tipuri de cercetări:

- permite colectarea informațiilor referitoare la toată populația țării, constituind cea mai reală “imagine” a stării societății la un moment dat;
- furnizează date statistice la nivel național și detaliate în profil teritorial: regiuni de dezvoltare, județe, unități administrative, localități;
- rezultatele recensămintelor, completate cu cele ale cercetărilor statistice curente privind mișcarea naturală și migratorie a populației, asigură construirea seriilor de date, comparabile în timp, necesare pentru realizarea proiecțiilor demografice și de forță de muncă;
- datele de recensământ sunt singurele utilizabile pentru proiectarea bazelor de sondaj și a sistemelor complexe de eșantionaj pentru cercetările statistice selective în gospodării, din perioadele intercensitare;

- poate asigura informații cu caracter în dinamică prin înregistrarea unor situații la un moment dat în perioade trecute sau în compararea transformărilor petrecute în decursul unei perioade ale diferitelor structuri de populație.

II. Impactul socio-economic al recensământului populației și al locuințelor

În general, recensămintele populației și ale locuințelor nu au un impact macroeconomic direct. Cu toate acestea, este evident că aportul de cunoaștere al unui recensământ este practic necesar pentru fundamentarea deciziilor macroeconomice și sectoriale, a strategiilor și programelor de dezvoltare spațială a României, pe termen scurt și mediu.

Antrenarea în procesul de prelucrare a datelor a celor mai moderne metode și tehnici informaționale contribuie, de asemenea, la adâncirea procesului de cunoaștere multicriterială în profil geografic.

De asemenea, rezultatele recensământului populației și al locuințelor constituie un excelent suport informațional pentru mediul de afaceri, prin imaginea proiectată asupra zonelor cu potențial de dezvoltare și asupra resurselor de muncă disponibile, ca și asupra zonelor cu deficit de dezvoltare care necesită un sprijin suplimentar.

Datele obținute la recensământ permit cunoașterea aprofundată a resurselor umane, a forței de muncă de care dispune societatea românească, a repartizării populației și a forței de muncă în profil teritorial și pe principalele activități ale economiei naționale, a migrației interne și internaționale, a situației gospodăriilor, dar și a modificărilor intervenite în structura, distribuția teritorială și utilizarea fondului locativ, față de situația înregistrată la recensămintele anterioare din țara noastră.

Impactul financiar asupra bugetului consolidat pe termen scurt pentru anul curent și pe termen lung (pe 5 ani)

II.1. Modificări ale cheltuielilor bugetare

În conformitate cu prevederile art. 5 alin. (4) lit. b) și cele ale art. 13 din ordonanța Guvernului, Institutul Național de Statistică și celelalte instituții direct implicate vor elabora, cu consultarea Comisiei Centrale pentru Recensământul Populației și al Locuințelor, proiectul de hotărâre a Guvernului care vizează și bugetul recensământului.

Fondurile necesare în vederea pregătirii, organizării și efectuării recensământului, prelucrării datelor și publicării rezultatelor se includ suplimentar în bugetele Institutului Național de Statistică și ale altor instituții centrale și locale implicate, pe perioada organizării, desfășurării și publicării rezultatelor recensământului.

IV.2. Propuneri pentru acoperirea creșterii cheltuielilor bugetare

Nu este cazul

V. Efectele proiectului de ordonanță asupra legislației în vigoare

V.1. Proiecte de acte normative suplimentare

Conform prevederilor art. 13 din actul normativ, Institutul Național de Statistică și celelalte instituții direct implicate elaborează, cu consultarea Comisiei Centrale pentru Recensământul Populației și al Locuințelor, proiectul de hotărâre a Guvernului prevăzut la art. 5 alin. (4) lit. b), pe care îl supune spre aprobare Guvernului în termen de 30 de zile de la data constituirii Comisiei Centrale pentru Recensământul Populației și al Locuințelor.

V.2 Compatibilitatea proiectului de act normativ cu legislația europeană

- Prezenta ordonanță a Guvernului a fost elaborat cu respectarea Recomandărilor UNECE și EUROSTAT pentru runda 2010 a recensământului populației și al locuințelor.

V.3 Evaluarea conformității

Prezenta ordonanță a Guvernului asigură în totalitate, armonizarea statisticii românești din domeniul recensămintelor populației și ale locuințelor și compatibilizarea sa cu sistemele statistice naționale din statele membre UE.

VI. Consultările efectuate în vederea elaborării proiectului de act normativ

În conformitate cu prevederile Hotărârii Guvernului nr.521/2005 privind procedura de consultare a structurilor asociative ale autorităților administrației publice locale la elaborarea proiectelor de acte normative, s-a solicitat punctul de vedere al Asociației Comunelor din România, al Asociației Orașelor din România, al Asociației Municipiilor din România, al Uniunii Naționale a Consiliilor Județene din România și al Federației Autorităților Locale din România. În termenul prevăzut la art. 4 alin. (1) din actul normativ mai sus menționat, s-au primit observații din partea Asociației Orașelor din România care a propus (observație preluată în textul proiectului) includerea în componența Comisiei Centrale pentru Recensământul Populației și al Locuințelor a unui reprezentant al structurilor asociative ale administrației publice locale, precum și din partea Uniunii Naționale a Consiliilor Județene din România.

Au fost efectuate consultări:

- a) pe plan național : a fost elaborată de către specialiștii în domeniu *Strategia de pregătire și realizare a recensământului populației și al locuințelor din anul 2011* ;
- b) pe plan internațional: participarea la întâlniri de lucru privind definitivarea recomandărilor metodologice ale recensământului populației și al locuințelor runda 2010.

Proiectul de act normativ a fost avizat favorabil de Consiliul Legislativ, prin avizul nr.1067/08.08.2007.

VII. Activități de informare publică privind elaborarea și implementarea proiectului de act normativ

În conformitate cu prevederile Legii nr. 52/2003 privind transparența decizională în administrația publică, proiectul de ordonanță a fost expus pe site-ul INS.

Campania de informare publică în preajma datei de efectuare a recensământului va fi aprobată de către Comisia Centrală pentru Recensământul Populației și al Locuințelor și va fi focalizată pe probleme referitoare la: obiectivele campaniei de promovare, principiile fundamentale și criteriile de promovare, programul și activitățile de publicitate, precum și mijloacele de publicitate.

VIII. Măsurile de implementare

Potrivit dispozițiilor art.5 din prezenta ordonanță a Guvernului, organizarea și efectuarea recensământului se realizează sub aspect tehnico-metodologic de către Institutul Național de Statistică, sub coordonarea și controlul Comisiei Centrale pentru Recensământul Populației și al Locuințelor, comisie ce se constituie în termen de 10 zile de la data intrării în vigoare a prezentei ordonanțe.

Față de cele prezentate, a fost elaborat proiectul de Lege în vederea aprobării Ordonanței Guvernului privind efectuarea recensământului populației și al locuințelor din România în anul 2011, pe care îl supunem Parlamentului spre adoptare, în temeiul art. 1 pct. VIII din Legea nr. 266/ 2007 privind abilitarea Guvernului de a emite ordonanțe.

PRIM-MINIȘTRU

CĂLIN POPESCU-TĂRICEANU